

Ohannes Kılıçdağı: Bir oyalama aracı olarak arşiv ve komisyon

Posted on 03/06/2015

Geçen hafta, Ermeni Soykırımı konuşulurken sık sık gündeme gelen arşiv ve ortak tarih komisyonu konularını tartışmaya başlamıştık. Devam edelim.

Resmî çevreler, “Ermenilerin gizleyecek bir şeyleri” olduğu veya yalan söyledikleri iddiasını desteklemek için, sık sık, Boston’daki Taşnak Partisi arşivine araştırmacıların alınmadığını söylerler. Ben bu arşivde çalışmaya teşebbüs etmedim ama her başvuranın bu arşive alınmadığı da, deneyenler tarafından söyleniyor. Sanırım, Türkiye’deki Genelkurmay ATASE arşivleri gibi, burası için de bir tür güvenilirlik ve makbuliyet testini geçmek gerekiyor. Hangi arşiv olursa olsun, isteyen her araştırmacı, en özgür biçimde girip çalışmasını yapabilmelidir. Keyfî veya birtakım hesaplarla yapılan kısıtlamalar gayrimeşrudur. Yaygın kanaatin aksine, arşiv denen şey herhangi bir devletin, kurumun, örgütün vs. özel mülkü değildir, kamu malıdır; hatta insanlığın ortak mülküdür. Dolayısıyla, kimse arşiv malzemesi üstünde istediği gibi tasarrufta bulunamaz. Hatta bireylerin bile böyle bir hakkı yoktur. Örneğin, biri, 150 yıllık gazete koleksiyonlarını satın alıp, “Malımdır, istediğimi yaparım” deyip yakamaz, yok edemez. Bütün bunlar ışığında, Taşnak Partisi arşivleri de her isteyenin araştırma yapabilmesine elvermelidir. Taşnak Partisi’nin günümüzdeki yöneticileri, o arşiv üzerinden partiye yapılacak olası eleştirileri karşılamaya hazır olmalıdır. Hatta, partinin geçmiş yanlışlarını savunmak gibi bir misyonları da, bana kalırsa yoktur. Zaten, geçen hafta da söylediğim gibi, benim kanaatim, bu arşivlere kısıtlı erişim olmasının sebebi, soykırım tezini ‘çürütecek’ verilerden ziyade, öteden beri Taşnak Partisi’ne yöneltilen İttihat Terakki’yle ‘işbirliği’ yaparak Ermenilere ‘ihamet etme’ suçlamasına destek olacak malzeme ihtiva etmesi ihtimalidir. Konuya az buçuk vakıf olanlar bilirler ki, Meşrutiyet’in ilk aylarından başlayarak, başta Hınçaklar olmak üzere, diğer Ermeniler, Taşnakları

İttihatçılarla olan ilişkilerinden dolayı çok sert eleştirmişlerdir. Soykırımdan sonra bu ithamlar soykırımın sorumluluğunu kısmen de olsa Taşnaklara yüklemeye kadar gitmiş, ihanet lafları ortaya dökülmüştür. 20. yüzyıl boyunca, Türkiye ve Ermenistan hariç hemen her yerde, Ermeni toplulukları, temelde Taşnak-Hınçak çizgisinde, sert ve şiddetli bir ayrışma içinde yaşamıştır. İşte bu ayrışmada, Taşnaklara, yukarıda zikrettiğim suçlamalar yapılmıştır. Taşnak Partisi de muhtemelen o suçlamalara dayanak olarak kullanılacak malzemeyi gizlemeye çalışıyor. Ama dediğim gibi, bu sadece bir tahmin.

Gelelim Türkiye'nin arşiv ve komisyon konularını neden bu kadar vurguladığına. Hem "Arşivler açılсын" sözü, hem de ortak tarih komisyonu önerisi, hiç bilinmeyen, gizemli bir durum varmış iması içeriyor. Tamam, Ermeni Soykırımı çok katmanlı bir meseledir, hâlâ akademik olarak birçok açıdan üzerinde çalışılması gereken alt konular ihtiva eder ama bu, ne olup bittiğini bilmediğimiz anlamına kesinlikle gelmez. O kadar da yoğun bir karanlık içinden konuşmuyoruz; soykırım hakkında hiçbir çalışma yapılmamış da, arşivler açılacak, ortak tarih komisyonu çalışıp bilinmeyeni ortaya çıkaracakmış gibi yapmanın âlemi yok. O veya bu görüşten yazılmış, ciltler dolusu, binlerce sayfa var. 'Arşiv' ve 'komisyon' laflarını öne sürenlerin bunlardan haberi yoksa o ayrı bir ayıp ama ben öyle olduğunu zannetmiyorum. Burada resmî çevrelerin ve destekçilerinin yapmaya çalıştığı, meseleyi kendilerince bir sürüncemeye sokarak üzerlerindeki baskıyı azaltmak. "Durun hele, arşivlere bir girilsin, komisyon bir çalışsın, on, bilemedin on beş seneye kalmaz, bir sonuç alırız"...

Ayrıca, ortak tarih komisyonu kimlerden oluşacak, nasıl çalışacak, ne kadar süre çalışacak ve neyi hedefleyecek? Bu sorularla ilgili bir sürü sorun var. Mesela, bu gibi bir komisyon çalışmasının ima ettiğinin aksine, herhangi bir konuda tarihçilik ve tarihyazımı, bir sonu olan, 'biten' bir iş değildir. Kâğıt üzerinde her konunun ucu açıktır, "Bu konuda hüküm verildi, mühürlendi" denebilecek bir konu yoktur. Çıkabilecek yeni kaynaklar ışığında her zaman yeni çalışmalar yapılabilir. Hükümleri bir tarih komisyonuna göre çok daha kesin olması beklenen mahkemeler bile, yeni deliller ışığında yeniden yargılama yapabiliyorken, bu tür bir komisyondan son sözü söylemesini beklemek doğru değil.

Bununla bağlantılı olarak Őu soru da sorulabilir: Bu komisyonun dıŐında kalan 'bağımsız' tarihçiler neden bu komisyonun vereceği Őu veya bu yöndeki 'son hükmü' kabul etmek zorunda olsunlar ki? Herkesin kendi araŐtırmasını yapmaya devam etmesini, bildiğini söylemesini kim engelleyebilir? Bu çalışmalar da devam ettiği sürece komisyon çalıŐması ancak bunlardan bir tanesi olur ve duruma göre kısa sürede itibarsızlaşabilir de. Dolayısıyla, adı geçen komisyon, son kertede, tarihçilik açasından değil, olsa olsa siyaseten bir sonuç doğurur. O da çok uzun ömürlü olmaz. Fakat, dediğim gibi, öneri sahiplerinin sonuçla pek ilgilendiklerini düşünmüyorum; maksat, bir Őeyler yapılmıŐ görüntüsü yaratmak.

not: Ahmet Davutođlu'nun ve Ankara Belediye BaŐkanı sıfatını taşıyan amatör tarihçinin, 'Ermenilerle işbirliği' söylemi üzerinden HDP'ye vurmaya ve 'dindar' Kürtleri bu kartla HDP'ye karŐı kışkırtmaya çalıŐan sözleri, kullanılabilecek en hafif tabirle ucuzdur, düşüktür. İttihat Terakki'nin bir yüzyıl önce Kürtleri, cinayetlerinin aleti haline getirmek için kullandıkları söylemin bire bir aynısıdır. İslam bağını kullanarak Kürtleri bir kere daha kendilerine suç ortağı yapmaya veya ortaklığı sürdürmeye çalıŐıyorlar. Bilmem, Kürtler arasında aynı ırmakta iki kez yıkanacak kaç kiŐi vardır. Üstelik, ortada Ermeni falan kalmamıŐken...

Kaynak: agos.com.tr